

Indenrigsministeren: De Ytringer, der ere fremkomne fra den meget ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad), foranledige mig til at tilføie et Par Ord. Jeg troer virkelig, at det vilde være i høi Grad ubilligt, hvilket ogsaa er udviklet i Motiverne, naar man ikke vilde tage noget Hensyn til de Kjøbstæders Stilling, som have betalt fuld Bognmandstart. Det tidligere Udcast gjorde ikke denne Forffjel, men der indkom Remonstrationer fra Communalbestyrrelserne og navnlig en meget udførlig Forstilling fra Odense Communalbestyrelse, ifølge hvilken jeg efter mit Skjønnende maatte erkjende, at det, som sagt, vilde være en høi Grad af Ubillighed, naar man ei vilde tage Hensyn til deres særegne Stilling. Selv saaledes som Udcastet nu stiller dem, bliver den dog langt ugunstigere end de andre Yderes. Som den sidste ærede Rigsdagsmand nemlig bemærkede, faae de Fleste, som nu faae Bederslag for Kjørsler in natura, en Indtægt, som ikke er dem meget vigtig eller magtpaaliggende; Mange have maaffee ikke tænkt paa, at de saaledes skulde komme til Penge. Derimod komme Kjøbstæderne til reent ud at betale $\frac{1}{3}$ af deres hele Udlag. Det er et reent pecuniært Tab, og de have maattet udrede saa store Summer, at de have maattet gjøre betydelige Laan. Odense By har for Exempel maattet laane meget betydelige Summer, og den skylder endnu 6,000 Rbd. paa Gjæld, som er gjort i den Anledning. Det er heller ikke saa ganske rigtigt, troer jeg, at sige med Hensyn til de Kjøbstæder, som ligge paa Hovedrouterne, at det var deres frie Beslutning, om de vilde yde Kjørslerne in natura. Der fordredes overordentligt Meget af Kjøbstæderne paa Hovedrouterne, saa at det virkelig vilde være umuligt, naar Byens øvrige Bedrift skulde gaae, at udrede de requirerede Kjørsler in natura. Det er jo aldeles sikkert, at i en Kjøbstad er der forholdsviis kun en ringe Deel af Borgerne, der holde Hest og Bogn, især naar Byerne ikke have megen Jord, og der er saa meget Andet, der skal bestrides med denne Hestekraft, at der ikke ved Siden deraf kunde besørges hin militaire Kjørsel. Dette er nær-

mere udviklet i Motiverne, og jeg troer ogsaa, at Forsamlingen tilsidst vil finde, at man ikke vil kunne gaae Kjøbstæderne nærmere, især naar den Betragtning kommer til, at Kjøbstæderne tidligere have faaet en langt større Godtgjorelse; saavidt jeg erindrer, have de faaet fuld Bognmandstart.

Naar det er sagt af den ærede Rigsdagsmand, at der burde optages et Maximum i Loven, da skulde jeg vistnok være enig med ham deri, naar man havde de Materialier ved Haanden, hvorefter man kunde beregne dette Maximum med nogen Sikkerhed. Indenrigsministeriet har søgt at tilveiebringe Lister, men de angaae ikke hele Perioden, og de ere overmaade vidtløftige og tildeels usikre. Efter disse Lister, og idet man har forudsat, at Krigen i 1850 medførte samme Kjørsler som i 1849, har man beregnet Godtgjorelsen til 500,000 Rbd. Naar et Udvalg bliver nedsat, skulle naturligviis disse Lister blive afgivne til dette. Jeg troer iøvrigt gjerne, at man kunde sætte Maximum til 500,000 Rbd. (Hør!), thi hvis der efter Lovens Regler skulde udkomme noget Mere, saa kunde der vel ventes en Tillægsbevilling, da man vel neppe vil udsætte Udbetalingen, indtil Alt dette er afgjort; det vil i alt Fald ikke blive en særdeles betydelig Bevilling. Jeg troer snarere, at Godtgjorelsen vil beløbe sig til lidt mindre, idet Nogle af dem, der ere opførte paa Listerne, ikke ville melde sig, skjøndt det vel neppe vil blive Mange; thi de staae, som sagt, paa Listerne, og man maa altsaa vente, at de ville komme frem. Om Anviisningen paa de specielle Summer først burde gives i de følgende Budgetter er en Formsag, som jeg skal overlade til nærmere Overveielse; jeg skønner ikke, at det kan have nogen stor Vigtighed, enten man følger den ene eller den anden Vej. Naturligviis skal Beløbet opføres paa Finantsloven. Naar der iøvrigt først er givet en Lov derom, saa vil Ministeren jo kunne gjøre Udbetalinger paa sit eget Ansvar, og den vil da i et følgende Finantsbudget blive bevilget af Rigsdagen eller maaffee oppebaaret ved Regnskabet's Afslutning. —